

ZVONO S DNA MORA

© 02/10/2022 by admin

Htjeli, ne htjeli – zvona su veliki dio naših života. Možda ova rečenica zvuči pomalo pretenciozno, ali u stvarnosti smo toliko na njih navikli da najčešće njihovu zvonjavu i ne čujemo, posebno ako živimo u nekom većem gradu. Međutim, ona itekako zvone – od jutarnje „Zdravo Marije“ i cjelodnevnih podsjećanja na vrijeme (negdje i svako 15 minuta), preko objava nečije smrti ili velikih slavlja do pokušaja da se njihovom zvonjavom rastjeraju olujni oblaci. Najstarije zvono u Hrvatskoj sačuvano je u Šibeniku. Taj podatak nikoga ne bi trebao posebno iznenaditi ali kakvo je to zvono i kako je do toga došlo ispričat ćemo u tekstu koji slijedi.

Dana 14. svibnja 1960. godine družina krapanjskog spužvara Jakova Govića ronila je u potrazi za spužvama u akvatoriju Silbe i Premude. Na dubini od oko 45 metara kod otočića Grebena pronašli su veliko brončano zvono i donijeli ga u Šibenik. Inače su ta tri kamenita otočića (velika grebena) prepuna ostataka brojnih brodoloma pa ih kolega Smiljan Glušćević s pravom naziva naziva „grobnicom brodova“. U početku je zvono bilo izloženo na šibenskoj Rivi ispred zgrade Muzeja grada (gdje se i danas nalazi nekoliko kamenih ulomaka i topova), a onda je odneseno još dalje od mora, na Goricu, kod nekadašnje crkve sv. Krševana (danas galerije) – jedne od najstarijih sačuvanih u gradu.

Zvono je visoko oko 1,4 metra, a najveći promjer gotovo 1,2 metra. U gornjem dijelu zvona, ispod krune, u dva reda odvojena i obrubljena reljefnim trakama teče natpis na latinskom:

(1. red) + IM NOMINE · DOMINI · AMMEN · ANNO · DOMINICE INCARNACIONIS · MILLESIMO · DVCENTESIMO · SEXAGESIMO · SEXTO · IACOBVS · CAMPANARIVS · DEMESSANA · ET ANDREOTVS

Oglas zatvorio Google

domovini. Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s tobom.

Dakle, davne 1266. godine u Akonu, današnjoj Akri na sredozemnoj obali u sjevernom Izraelu (Akkon, Akko, Acre), nastalo je ovo zvono u lijevaonici ove dvojice majstora. I dok nam je Jakov iz Mesine (na Siciliji) još uvijek nepoznat, Andreot iz talijanske Pise poznati je lijevač zvona čija su zvona, uključujući i ona njegovog oca i brata, sačuvana u Lucci, Pisi, Asiziju itd.

U vrijeme kada se lijevalo ovo zvono, Akkon je brojio svoje posljednje godine kao križarska luka i uporište u Svetoj Zemlji. Jeruzalem je zauzeo Saladin još davne 1187. godine. Od tada su se križarski „prekomorski“ posjedi samo smanjivali. Nakon 7. križarskog rata i prvog neuspješnog pohoda francuskog kralja Luja IX Svetog, na vlast u Egiptu dolazi dinastija izrazito ratobornih Mameluka – bivših ajubidskih robova-ratnika većinom turskog podrijetla. Sultan Baibars od 1260. godine zauzimao je jedno po jedno križarsko uporište u Palestini i Siriji: Arsuf, Athlith, Haifa, Safed, Antiohija, Jaffa, Ashkalon, Cezarea, Krak de Chevaliers.. Godine 1263. bezuspješno je opsjedao i sam Akkon.

I dok su Bliskim istokom, tada gotovo kao i danas, bjesnjeli sukobi (u čitavu priču se u jednom trenutku uključuju i Mongoli!!!), Akkon živi nevjerovatnom energijom i životom koji je danas teško pojmiti. Iskrčavši se u gradskoj luci, došljaci iz Europe ostaju najčešće iznenađeni, zaprepašteni i zgroženi. Užasno nečist grad podijeljen je između Đenovežana, Mlečana, Pisanaca, vitezova templara, ivanovaca i teutonaca te jeruzalemskog kralja i ostalih manjih skupina. Vjersko šarenilo posebno je brinulo papinske izaslanike. Uz Židove, muslimani su redovno posjećivali grad, a na sve to još treba nadodati i masu istočnih kršćana – Nestorijanaca, Armenaca, Gruzijaca, Jakobita koji su svoju djecu obrezivali. Gradom su uz sve jezike istočnog Sredozemlja odzvanjali talijanski, francuski, njemački, engleski, katalonski itd. Iako brojni hodočasnici iz Europe još uvijek pristižu u Svetu Zemlju, njihov daljnji odlazak u unutrašnjost bio je sve teži i teži. Pa su deseci gradskih crkava nudile svoje relikvije i nevjerovatne priče i legende. Novci koji su bili u opticaju i koje u Akkonu kuju vladari Jeruzalemskog kraljevstva izrađuju se po uzoru na muslimanske novce fatimidskih kalifa i ajubidskih sultana. A sve to je na okupu držala trgovina, pa bi bilo lakše nabrojiti čime se nije trgovalo. Između ostalog i robovima – upravo onim mamelučkim ratnicima koji će preko Akkona odlaziti u Egipat da postanu robovi muslimanskih vladara i koji će uskoro svrgnuti svoje gospodare, a onda zauzeti i sam Akkon. Ironično, ali istinito. Moćne europske trgovačke sile konstantno su se natjecali kako će se smjestiti što bliže luci i kontrolirati tamošnji promet. Između 1256. i 1270. godine to „natjecanje“ Venecije i Đenove prijeći će u otvorene sukobe i rat pod nazivom „Rat sv. Sabe“ tijekom kojeg se ove dvije sile bore za zemlje samostana sv. Sabe u Akkonu. Na strani Venecije stali su Pisa i templari, dok su Đenovu podržavali ivanovci (budući Malteški vitezovi). Dok Mameluci pustoše širu okolicu i zalijeću se na zidine grada – u gradu traje rat!!!

U takvom „suludom“ okruženju nastalo je naše šibensko zvono. Prvi i jedini koji je ozbiljno pisao o njemu, prije 50 godina, bio je pokojni zagrebački povjesničar umjetnosti Ivan Bach. Osim što nam ga je otkrio pokušao je i rekonstruirati njegov put od Svete Zemlje do Jadrana. Iznio je mogućnost da je zvono trebalo završiti na jednom od posjeda templara ili ivanovaca u Hrvatskoj i da se to trebalo dogoditi svakako prije 1291. godine kada je Akkon pao kao posljednje kršćansko

telemach

Darujemo
do **1.200 KN**
ili **159,27 EUR**
POPUSTA
na uređaje

[Odaberi uređaj >](#)

6 0 9 6 6 8

Users Today : 215

Users Yesterday : 540

This Month : 6416

This Year : 126298

Total Users : 609668

Views Today : 706

Total views : 2462913

Who's Online : 3

GORGONIJA.COM

MORSKI KRSTAVAC / TRP – Sur
sjene – 1. dio

Morska banjada u prosincu

34. redoviti Sabor HRS-a

PRAVI „GOSPODAR I RATNIK“

Iskustva i preporuke za smanjenje
ulova morskih ptica

telemach

Darujemo
do **1.200 KN**
ili **159,27 EUR**
POPUSTA
na uređaje

[Odaberi uređaj >](#)

Unatoč tome što zvona već stotinama godina definitivno dopunjuju onu gotovo idealnu (ili idiličnu) sliku Mediterana kakvu često nosimo u mislima i maštanjima ili sjećanjima, u posljednje vrijeme često možemo čuti kako bi njihovu zvonjavu bilo dobro utišati, skratiti, „smanjiti“ kako bi se to slobodnije reklo. Naime, smetaju turistima, ili njihovi najmodavci barem misle tako... Što je sljedeće – možda cvrčci? Podatak da se najstarije zvono u Hrvatskoj nalazi u Šibeniku i dalje ne bi nikoga trebao iznenaditi. Ako malo promislite, ipak je jedan od najpoznatijih Šibenčana naših vremena – Vice Vukov – opjevao upravo „Zvona moga grada“. Pa je stoga taj grad i zaslužio čuvati jednu ovakvu fascinantnu priču. I zvonjavu svojih zvona.

Tekst i foto: Ivan Alduk

(Korištena literatura i izvori – I. Bach, Zvono iz 13. stoljeća u Muzeju grada Šibenika, Prilozi povj. umj. u Dalmaciji, 19/1972, 47-57; R. Crowley, Accursed tower – The Crusaders' last battle for the Holy Land, New Haven/London 2019; S. Gluščević, Grebeni kod Silbe – grobnica brodova, Scripta Branimiro Gabričević dicata, 2010, 159-174; http://www.muzej-sibenik.hr/hrv/stalni_postav.asp)

Ovaj tekst je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

▣ Posted in **NOVOSTI, POMORSKA BAŠTINA**

< Prevl
Projekt "Plavi Jadran"

Next >
Druga uzastopna pobjeda Ivana Kljakovića Gašpića u Splitu

IMPRESSUM

GORGONIJA.COM

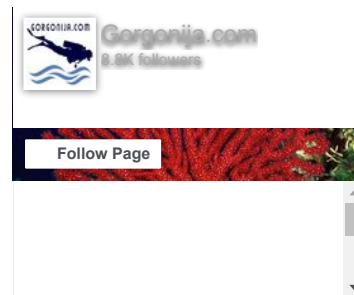
Nakladnik:
Udruga informatičara Imotski
Šetalište Stjepana Radića 21
21260 Imotski
e-mail: portal@gorgonija.com

SURADNICI

Za Gorgoniju pišu

Damir Višić, Boris Bulić, Jenny Barnjak,
Jadran Grančić, Davor Majkić, Matko
Vojković, Tonči Žanko, Damir Brajković,
Ante Tonči Fabris, Lidija Lijić Vulić,
Damir Ljubičić, Vedrana Vidović, Danijel
Frka, Vedran Dorušić, David Počekaj,
Damir Višić, Roko Markovina, Mario
Radaljac, Jelena Glamać, Dubravka
Pajk, Matko Pojatina, Vitomir Maričić,
Vesna Zmajić, Šime Sušić, Sunčana
Žaknić, Ivica Kostelić, Jelena Kurtović
Mrčelić

FACEBOOK

Free Fall

GORGONIJA KAN

WordPress Theme | Viral by HashThemes

